

Tractaments Cognitivoconductuals en l'Edat Adulta

Codi: 105776

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: María Soledad Mora Giral

Correu electrònic: Marisol.Mora@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

La meitat dels temes es donaran en castellà i l'altre meitat en anglès

Equip docent

Joan Torras Claraso

Prerequisits

És molt desitjable en cursar aquesta assignatura haver interioritzat els coneixements inherents a les assignatures de Psicopatologia del Cicle Vital, Introducció al Tractament Psicològic, Psicopatologia a l'Edat Adulta i Avaluació Clínica en l'Edat Adulta.

Objectius

Aquesta assignatura pertany a la Menció de Psicologia Clínica de l'Edat Adulta Bloq A. A l'assignatura de Introducció al tractament Psicològic el/les estudiants hauran aprofundit en els diferents models d'intervenció, en el procés terapèutic i en les diferents tècniques terapèutiques d'una manera monogràfica i relativament independent. A l'assignatura de Tractaments Cognitiu-Conductuals en l'Edat Adulta s'aprofundeix més en com les tècniques terapèutiques s'integren formant programes d'intervenció adreçats a diferents síndromes psicopatològics i problemes conductuals. Tractaments cognitiu-conductuals en l'Edat Adulta és una assignatura de caràcter optatiu que s'imparteix al segon semestre de quart curs

Objectius Formatius:

1. Familiaritzar als/les estudiants amb els programes terapèutics que des de la òptica cognitiu-conductual s'utilitzen més freqüentment per tractar els trastorns psicopatològics i problemes conductuals més freqüents a la pràctica clínica adulta.
2. Conèixer d'aquests programes terapèutics, els més eficaços.
3. Aprofundir en com s'adapten les tècniques per tractar problemes clínics diferents i conèixer millor les singularitats que assolixen les tècniques en aplicar-se a problemes clínics i conductuals diversos.

Competències

- Definir els objectius i elaborar el pla d'intervenció en funció del propòsit d'aquesta intervenció (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament).
- Dominar les estratègies i les tècniques per involucrar en la intervenció les persones destinatàries.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Proposar i negociar les prioritats, les metes i els objectius de la intervenció amb els destinataris.
- Seleccionar i aplicar els mètodes i les tècniques recollits en el pla d'intervenció, d'acord amb els objectius establerts, en els contextos rellevants per al servei sol·licitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements teòrics sobre problemes psicològics per seleccionar objectius terapèutics.
2. Concretar el pla d'intervenció a partir de les hipòtesis i els objectius prèviament establerts.
3. Diferenciar les fases del pla d'intervenció i la prioritat de cada fase.
4. Discriminar els mètodes i les tècniques basats en l'evidència disponibles per a un objectiu d'intervenció.
5. Establir criteris per seleccionar les conductes objectiu.
6. Formular els objectius del tractament en termes operatius.
7. Identificar pronòstics de possibles canvis a partir de les intervencions dutes a terme en casos clínics pràctics.
8. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
9. Practicar el disseny i la negociació d'objectius intermedis i finals de canvi en situacions simulades.
10. Prioritzar els objectius del tractament.
11. Reconèixer com consensuar els objectius de tractament i les tècniques amb totes les parts implicades en el procés d'intervenció.
12. Reconèixer l'adequació d'una metodologia d'intervenció a un objectiu terapèutic.
13. Utilitzar tècniques de motivació per al canvi.

Continguts

L'enfocament cognitiu-conductual s'ha desenvolupat d'una manera extraordinària les darreres dècades, així com el seu cos de coneixements. El conjunt de tècniques incloses dins del àmbit de la Modificació de Conducta ha crescut considerablement. La intervenció cognitiva-conductual ha demostrat la seva eficàcia en la resolució d'un ampli espectre de trastorns i situacions conflictives. Es va desenvolupar a partir de l'intent d'utilitzar sistemàticament el cos de coneixements empírics i teòrics que han resultat de l'aplicació del mètode científic en Psicologia i d'altres disciplines íntimament lligades. En aquesta assignatura es vol apropar als/les estudiants a l'aplicació de diferents tècniques terapèutiques en diferents trastorns, amb la intenció de que pugui observar de prop com s'apliquen i es combinen diferents tècniques pel tractament de diferents problemes. A l'assignatura de Tractaments Cognitiu-Conductuals en l'Edat Adulta es presenten programes d'intervenció per tractar diverses síndromes com l'ansietat generalitzada, fòbies socials, agorafòbia, estrès postraumàtic, trastorn obsessiu-compulsiu, trastorns afectius, trastorns alimentaris o trastorns psicòtics) i problemes conductuals que no es poden considerar quadres psicopatològics però que produeixen patiment i desadaptació com són les disfuncions sexuals i els problemes de parella.

TEMES

Tema 1. Intervenció cognitiva-conductual en els Trastorns Alimentaris

Tema 2. Intervenció cognitiva-conductual en els Trastorns Psicòtics

Tema 3. Intervenció cognitiva-conductual en Trastorns Depressius

Tema 4. Intervenció cognitiva-conductual en l'Ansietat Generalitzada.

Tema 5. Intervenció cognitiva-conductual en la Fòbia social

Tema 6. Intervenció cognitiva-conductual en l'Agorafòbia i Atacs de Pànic

Tema 7. Intervenció cognitiva-conductual en el Trastorn Obsessiu-Compulsiu

Tema 8. Intervenció cognitiva-conductual en el Trastorn per Estrès Posttraumàtic.

Tema 9. Intervenció cognitiva-conductual en les Disfuncions Sexuals

Tema 10. Intervenció cognitiva-conductual en els Problemes de Parella

Metodologia

Aquesta assignatura s'imparteix seguint una metodologia que combina presentacions magistrals dels temes per part del/la professor/a, aclariment de dubtes, discussions i debat sobre les lectures que comporten aquests. En un mateix espai de classe es duran a terme exposicions dels temes i reflexió i debat del contingut del tema.

En les pràctiques en grup petit en format seminari s'abordaran casos clínics on els/les estudiants hauran de dissenyar la intervenció i aplicar-la en un supòsit pràctic. Alguns d'aquests casos, són de primera mà i es presentaran audiovisualment fragments de diferents components de la intervenció.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
CLCLASSES MAGISTRALS (Exposició per part del professor dels continguts principals del tema)	24	0,96	2, 3, 4, 8, 12
PRÀCTIQUES I SEMINARIS en grup petit (on s'abordaran casos clínics on hauran de dissenyar la intervenció)	12	0,48	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13
Tipus: Supervisades			
TUTORÍES (suport a la realització de la segona evidència d'aprenentatge consistent en lliurar de cada tema les preguntes de la lectura)	6	0,24	1, 2, 3, 4, 8
Tipus: Autònomes			
ESTUDI INDIVIDUAL	44	1,76	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12
LECTURA DE TEXTOS (les lectures proposades per a cada tema)	41	1,64	1, 2, 3, 4, 8, 12
REALITZACIÓ D'ACTIVITATS	20	0,8	2, 3, 4, 8, 12

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura s'efectuarà mitjançant tres evidències d'aprenentatge individuals i una evidència col·lectiva:

EVIDÈNCIES D'APRENTATGE INDIVIDUALS:

Evidència d'aprenentatge 1: Prova escrita individual i presencial d'aproximadament ≈ 30 preguntes, d'elecció múltiple, amb quatre possibilitats de resposta. La penalització serà d'una resposta correcta menys per cada tres respostes incorrectes. Les preguntes no seran únicament de tipus descriptiu o de reconeixement, si no també de reflexió i aplicació de conceptes. Cada prova escrita inclourà preguntes sobre les pràctiques que s'hagin fet fins el moment. El valor d'aquesta prova en la qualificació final serà del 35%. La prova es realitzarà a la setmana 8.

Evidència d'aprenentatge 3: Prova escrita individual i presencial de ≈30 preguntes també d'elecció múltiple del mateix format que la evidència d'aprenentatge 1. El valor d'aquesta segona prova serà també d'un 35%. La prova es realitzarà a la setmana 18.

Evidència d'aprenentatge 2: Consisteix en el lliurament de les preguntes de comprovació de la comprensió lectora que apareixen en el document "guia de treball", degudament contestades, per a cadascun dels 10 temes de l'assignatura. El valor d'aquesta evidència a la nota global de l'assignatura serà d'un 10%. Les preguntes es lliuraran el mateix dia en que s'imparteixi cada tema.

EVIDÈNCIA D'APRENTATGE COL·LECTIVA:

Evidència d'aprenentatge 4: El/estudiant haurà de fer en grup (3persones)un treball escrit consistent en la transcripció d'una entrevista realitzada a un o una professional de la psicologia en l'àmbit de la clínica o sanitària, d'orientació cognitivo-conductual. A més d'aquesta transcripció, al final s'haurà d'incloure una recensió o comentari d'opinió crítica respecte a les respostes de la mateixa entrevista. El tema de l'entrevista versarà sobre la intervenció en un dels 10 temes de l'assignatura, que el grup podrà triar i que s'assignaran respectant l'ordre de demanda. Es donarà una pauta o guió general base d'entrevista, que podrà ser ampliada i adaptada per cada grup en funció del seu criteri. El valor d'aquesta evidència col·lectiva en l'avaluació de l'assignatura serà d'un 20% de la qualificació final. El lliurament del treball serà presencial i es farà la setmana 15.

Nota final: La qualificació final de l'avaluació continuada correspondrà a la mitjana ponderada de totes les evidències d'aprenentatge.

Definició d'assignatura superada: Es considerarà aprovada l'assignatura quan la mitjana ponderada del conjunt d' evidències d'aprenentatge sigui igual o superior a 5.

Definició d'estudiant No avaluable: L'alumnat que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) no podrà constar en actes com a "no avaluable".

Recuperació: final. Pot optar l'alumnat que al llarg de l'avaluació continuada hagi realitzat evidències amb un pes igual o major a 2/3 de la qualificació total (haver fet almenys les dues proves presencials) i hagi obtingut una nota inferior a 5 punts i major o igual a 3.5 punts. Es podran recuperar Ev1 i/o Ev3. La nota obtinguda en la recuperació per cada evidència substituirà l'obtinguda prèviament. La recuperació consistirà en una prova semblant a les evidències 1 i 3.

Aquest és l'enllaç a les pautes d'avaluació de la Facultat de Psicologia pel curs 2019-20:
<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EVIDÈNCIA D'APRENTATGE 1 (Prova escrita individual Presencial)	35%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12

EVIDÈNCIA D'APRENTATGE 2 (Treball Escrit Individual de preguntes de comprensió de les lectures))	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 8, 12
EVIDÈNCIA D'APRENTATGE 3 (Prova Escrita Individual Presencial)	35%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12
EVIDÈNCIA D'APRENTATGE 4: (Treball grupal consistent en una entrevista a un/a professional de la psicologia que faci intervenció)	20%	0	0	11, 12, 13

Bibliografia

Cada tema té una o més lectures obligatòries, la majoria de les quals corresponen als dos textos següents:

Caballo, V.E. (2008). Manual para el tratamiento cognitivo-conductual de los trastornos psicológicos. *Vol. II: Intervención en crisis, medicina conductual y trastornos de relación*. Madrid: siglo XXI

Vallejo Pareja, M.A.. (2016). *Manual de terapia de conducta. Vol. 1*. Madrid: Dykinson.

Altres manuals de caràcter general (no són bibliografia obligatòria):

Buela-Casal, G. y Sierra, J.C. (2001). Manual de evaluación y tratamientos psicológicos. Madrid: Biblioteca Nueva.

Espada, J.P., Olivares, J. y Mendez, F.X. (2005). Terapia psicológica. Casos prácticos. Madrid: Pirámide. (És un manual de casos)

Pérez Álvarez, M., Fernández Hermida, J.R., Fernández Rodríguez, C. y Amigó Vazquez, I. (2003). Guía de tratamientos psicológicos eficaces. Vol I, II y III. Madrid: Pirámide.

Alcazar, R.A., Olivares, J. y Mendez, F.X. (2004). Introducción a las Técnicas de Intervención y Tratamiento Psicológico. Madrid: Pirámide.

A més de les lectures obligatòries, cada tema té bibliografia complementaria per ampliar i aprofundir que s'especifica a la guia de treball de l'assignatura.